

RMDS 05.10

4. izdanje
20.07.2006.

Aktivnosti prikupljanja SALW

Šef kancelarije,
SEESAC,
UNDP Beograd,
Internacionalnih Brigada 56,
11000 Beograd,
Srbija

E-mail: rmds@undp.org.yu
Telefon: (+381) (11) 344 63 53
Fax: (+381) (11) 344 63 56

1 Informacija o prevodu prema ISO Vodiču 47

Tip dokumenta: Regionalni standardi razoružanja na mikro nivou	Originalna referenca: RMDS 05.10	Jezik prevoda: Bosanski, srpski i hrvatski (BSH)
		Originalni broj i datum izdanja RMDS 05.10 (2006)
Naslov prevoda: RMDS 05.10 (Smernice) i aktivnosti prikupljanja SALW		

Naslov originala: RMDS 05.10 (Guidelines) and SALW collection activities
--

Izjava o izvoru i potvrda autentičnosti: Ovaj dokument je prevod originalnog engleskog (britanskog) teksta, kojeg je objavio SESAC Beograd, Srbija. Njegovu tačnost SEESAC je potvrdio na osnovu raspoloživih tehničkih informacija, te ga tako priznao kao zvaničan prevod
--

Datum objavljivanja prevoda: 2006.
--

Upozorenje

Ovaj dokument važi od datuma navedenog na naslovnoj stranici. Pošto su Standardi za regionalno razoružanje na mikro nivou (Regional Micro-Disarmament Standards, RMDS) podložni redovnom pregledanju i revidiranju, korisnici bi trebalo da redovno posećuju Web lokaciju RMDS projekta kako bi proverili trenutno stanje: www.seesac.org

Obaveštenje o autorskim pravima

Ovaj dokument predstavlja Standard za regionalno razoružanje na mikro nivou u jugoistočnoj i istočnoj Evropi (RMDS) i zaštićeno je vlasništvo UNDP. Ovaj dokument u celini, kao ni jedan njegov deo, ne smeju biti reprodukovani, čuvani ili prenošeni ni u kakvom obliku, niti bilo kojim sredstvima, za bilo koju drugu svrhu bez prethodnog pisanog dopuštenja dobijenog od SEESAC, koji zastupa UNDP.

Ovaj dokument se ne sme prodavati.

Šef kancelarije
SEESAC
UNDP Beograd
Internacionalnih Brigada 56
11000 Beograd
Srbija

E-mail: rmds@undp.org.yu
Telefon: (+381) (11) 344 63 53
Fax: (+381) (11) 344 63 56

Sadržaj

1	Informacija o prevodu prema ISO Vodiču 47.....	i
	Sadržaj.....	iii
	Predgovor.....	iv
	Uvod.....	v
	Aktivnosti prikupljanja SALW.....	1
1	Namena.....	1
2	Reference.....	1
3	Termini i definicije.....	1
4	Rizik i opasnosti.....	1
5	Opasnosti od eksplozije.....	2
5.1	Fizičko stanje municije i eksploziva.....	2
5.2	Premeštanje municije i eksploziva.....	3
5.3	Reagovanje u slučaju opasnosti od mine/UXO.....	3
5.4	Smernice bezbednosti.....	3
5.5	Zone opasnosti od eksplozije.....	3
6	Tehnički saveti.....	3
7	Planiranje i operacije prikupljanja.....	4
7.1	Pred-operativne aktivnosti.....	4
7.2	Registracija oružja.....	4
7.3	Aktivnosti fizičkog prikupljanja.....	5
7.4	Aktivnosti informisanja javnosti po pitanju SALW.....	5
7.5	Bezbednost od eksplozije.....	5
7.6	Skladištenje nakon prikupljanja.....	6
8	Polja nadležnosti.....	6
8.1	Razvojni program Ujedinjenih Nacija (UNDP).....	6
8.2	Regionalne organizacije.....	6
8.3	SEESAC.....	6
8.4	Nacionalna struktura nadležna za SALW.....	6
8.5	Organizacije za kontrolu SALW.....	7
8.6	Nacionalne i regionalne zajednice.....	7
	Aneks A (Normativni) Reference.....	8
	Aneks B (Informativni) Termini i definicije.....	9
	Aneks C (Informativni) SEESAC kartice bezbednosti.....	12
	Aneks D (Informativni) Strategija generalne bezbednosti.....	13
	Aneks E (Informativni) Strategija kvaliteta.....	14
	Aneks F (Informativni) Tehnički savetnik – delokrug nadležnosti (TOR).....	15
	Aneks G (Informativni) Tehnički savetnik – kvalifikacije i iskustvo.....	16
	Aneks H (Informativni) Šematski prikaz mesta za prikupljanje oružja (WCP).....	17

Predgovor

Na dan 8. maja 2003. godine raspravljalo se o razvijanju standarda i smernica za regionalno razoružanje na mikro nivou¹ tokom seminara o „lakom i malokalibarskom naoružanju **SALW – Godinu dana posle primene Plana Pakta za stabilnost**“ čiji je sponzor bio Regionalni centar za pomoć pri verifikaciji i implementaciji kontrole naoružanja (RACVIAC). Postignuta je opšta saglasnost o tome da su takvi standardi i smernice poželjni, i SEESAC se složio da razradi okvire, a zatim i da preuzme odgovornost za budući razvoj regionalnih standarda. Dogovoreno je da će Regionalni standard razoružanja na mikro nivou (RMDS) biti organizovan tako da pruža podršku radu na operacionom nivou, i da će ići dalje od veoma uopštenih dokumenata o „najboljoj praksi“ kakvi su trenutno dostupni. Posle široke rasprave između zainteresovanih strana u vezi sa statusom RMDS, dogovoreno je da će se termin „standardi“ koristiti da se naznače tehnička pitanja, dok će se „smernice“ odnositi na „programska“ pitanja. Ceo paket će i dalje ostati pod nazivom RMDS radi lakšeg snalaženja, ali svaki pojedinačni dokument pokazivaće da li na njega treba gledati kao na „standard“ ili na „smernicu“.

Ovaj RMDS² odražava razvoj operativnih procedura, prakse i normi koje su se pojavile tokom prethodne četiri godine u oblasti kontrole lakog i malokalibarskog naoružanja (Small Arms and Light Weapons, SALW)³. U oblasti regiona i van njega utvrđeni su primeri najbolje i najnovije prakse, i prikazani prema potrebi u okviru ovih RMDS/G.

SEESAC ima mandat po Planu za regionalnu implementaciju Pakta za stabilnost (Stability Pact Regional Implementation Plan) da, između ostalog, ispunjava sledeće operativne ciljeve: 1) da razmenjuje informacije i unapređuje saradnju u uspostavljanju i primeni SALW programa i pristupa u nadzoru i smanjenju naoružanja među akterima u regionu; i da 2) uspostavlja veze i koordinira ovaj program sa drugim relevantnim regionalnim inicijativama. Razvoj RMDS je jedno od sredstava da se taj mandat ispuni.

Rad na pripremi, prover i revidiranju tih standarda vodi SEESAC, uz podršku međunarodnih, vladinih i nevladinih organizacija i konsultanata. Najnovija verzija svakog standarda, zajedno s informacijama o radu na razvoju, može se naći na Web lokaciji www.seesac.org. RMDS će biti revidiran barem svake treće godine, kako bi odražavao razvoj SALW normi i praksi nadzora, i kako bi izmene bile uvedene u međunarodnu regulativu i zahteve. Poslednja revizija urađena je 1. marta 2006, i ona odražava razvoj Standarda UN integrisanog razoružanja, demobilizacije i reintegracije (IDDRS) www.unddr.org, koji sadrže i RMDS/G kao normativnu odrednicu po pitanjima razoružanja i kontrole SALW.

¹ Definiše se kao: “Nadziranje, prikupljanje, kontrolisanje i konačno uništavanje malokalibarskog naoružanja, pripadajuće municije i eksploziva i lakog naoružanja kod boraca, a često i kod civilnog stanovništva. Ono uključuje razvoj odgovornih programa upravljanja oružjem i municijom”. Nekada se koristio kao sinonim za kontrolu SALW, ali je danas kontrola SALW opšte prihvaćeni termin. Termin razoružanje na mikro-nivou se u ovom dokumentu koristi samo radi doslednosti u nazivu RMDS/G, kako se ne bi menjao naslov standarda.

² Plan i format RMDS zasnovani su na izuzetno uspešnim Međunarodnim standardima o delovanju mina (International Mine Action Standards, IMAS). SEESAC se zahvaljuje Službi UN za protivminsko delovanje (UNMAS) na saradnji tokom razvoja RMDS.

³ Ne postoji dogovorena međunarodna definicija za SALW. Za svrhe RMDS može se primeniti sledeća definicija: “**Sva smrtonosna konvencionalna borbena tehnika koju mogu nositi pojedinačni borci ili lako vozilo, i koja ne zahteva značajne mogućnosti logističke podrške i održavanja.**”

Uvod

Lako i malokalibarsko naoružanje i municija su sami po sebi opasni. U pogrešnim rukama, i u dovoljnim količinama, mogu uticati na političku destabilizaciju i dovesti do razbuktavanja konflikta. Kao takvi mogu prouzrokovati veliku opasnost kako za nacionalnu vladu tako i za međunarodne i regionalne mirnodopske napore. Najefikasniji način da se drže pod kontrolom je putem intervencija i programa kontrole SALW i prikupljanja malokalibarskog naoružanja. U ovom RMDS ustanovljeni su tehničke smernice i zahtevi najbolje prakse programa prikupljanja malokalibarskog oružja, od ideje do realizacije, radi maksimalne efikasnosti i bezbednosti.

Programi kontrole SALW neizbežno vode u ponovno korišćenje nestabilne i potencijalno opasne municije i eksploziva istovremeno sa vraćanjem oružja. Ne samo što to stvara fizičku opasnost po ljudski život, već može ugrožavati i čitav proces razoružanja, demobilizacije i reintegracije. Ljudske žrtve kao rezultat implementacije takvih programa mogu imati negativan uticaj na kredibilitet organizacije koja izvodi operacije, te može dovesti do nepoverenja u njihove sposobnosti od strane lokalne zajednice i shodno tome, uskraćivanja zajedničke podrške procesu. Bez odgovarajućih mera bezbednosti za oružje i eksploziv, prošlo iskustvo je pokazalo da su takvi nesrećni slučajevi neizbežni. U ovom RMDS obrađuje se taj problem i daju se preporuke za operativno proverene i bezbedne stručne metodologije koje bi se koristile u svim budućim operacijama prikupljanja u okviru kontrole SALW.

Aktivnosti prikupljanja SALW

1 Namena

U ovom RMDS utvrđeni su vodeći principi i stručna metodologija za bezbedno planiranje i izvođenje aktivnosti prikupljanja SALW kao vida podrške programu kontrole SALW.

Da bi bila efikasna, važno je da se ova stručna metodologija uvede u fazama strateškog, operativnog i detaljnog planiranja misije u okviru razvoja programa. Tehnička opasnost će imati dosta uticaja na budući uspeh ili neuspeh programa, i stoga od samog početka treba da postoji odgovarajuća stručnost. Finansijski troškovi ove stručne metodologije su niski u poređenju sa ukupnim troškovima programa, pa ipak imaju potencijal da znatno utiču na uspeh programa.

2 Reference

Lista normativnih referenci data je u Aneksu A. Normativne reference su važni dokumenti na koje se poziva u ovom standardu, i koje čine sastavni deo odredbi istog.

3 Termini i definicije

Lista termina i definicija iz ovog Vodiča navedena je u Aneksu B. Kompletan glosar svih termina i definicija iz serije RMDS dat je u RMDS 02.10.

U RMDS seriji standarda, reči 'mora', 'treba' i 'može' se koriste radi izražavanja određene mere pridržavanja. Upotreba ovih reči je u skladu sa jezikom koji se koristi u svim ISO standardima i smernicama.

- a) 'mora' se koristi za iznošenje zahteva, metoda ili specifikacija koji se primenjuju u cilju saobražavanja standardu;
- b) 'treba' se koristi za ukazivanje na preporučene zahteve, metode ili specifikacije; i
- c) 'može' se koristi za ukazivanje na mogući metod ili pravac delovanja.

Termin 'nacionalna nadležna struktura' odnosi se na državne odsek(e), organizaciju(je) ili instituciju(je) u svakoj SALW zemlji koja ima dužnost da reguliše, upravlja i koordinira SALW aktivnostima.

4 Rizik i opasnosti

Da bismo razmotrili tehničku opasnost u toku operacija prikupljanja malokalibarskog naoružanja, i da bismo na odgovarajući način reagovali, važno je razumeti razliku između rizika i opasnosti. **Opasnost** se može definisati kao '*potencijalni izvor fizičke povrede ili štete po zdravlje ljudi, ili po imovinu ili po okolinu*', dok se **rizik** može definisati kao '*kombinacija verovatnoće pojavljivanja opasnosti i ozbiljnosti te opasnosti*'. Kada govorimo o operacijama kontrole SALW, prisustvo oružja, municije i eksploziva izaziva mnoge vidove opasnosti. Iako rizik zavisi od znanja i obuke tima za prikupljanje, fizičko stanje u kojem se nalazi oružje, municija i eksplozivi i okruženje u kojem su pohranjeni imaju najviše uticaja na stepen rizika.

Formalno **određivanje rizika** trebalo bi izvesti pre operacija prikupljanja u okviru kontrole SALW kako bi se obezbedila najsigurnija moguća radna sredina. Određivanjem rizika ustanovljuje se **podnošljivi rizik** (rizik prihvaćen u društvu u nekom određenom kontekstu koji se zasniva na tekućim vrednostima) a potom neophodne **mere zaštite** kako bi se dobio **preostali rizik** (rizik koji ostaje nakon što su preduzete mere zaštite). Prilikom kreiranja ovakvog "bezbednog" radnog okruženja mora se prihvatiti da nema apsolutne bezbednosti, i da mnoge aktivnosti koje se preduzmu tokom operacija prikupljanja nose sa sobom visok stepen rizika. Nacionalne nadležne

strukture, međutim, međunarodne organizacije i NVO moraju nastojati da postignu optimalnu bezbednost.

"Bezbednost se postiže smanjenjem rizika na podnošljiv nivo. Podnošljiv rizik se određuje određivanjem optimalne ravnoteže između idealne tj. apsolutne bezbednosti i zahteva koje određeni proizvod, proces ili usluga treba da ispune, i faktora kao što je korisnost upotrebe, adekvatnost namene, ekonomičnost i konvencije društva o kojem se radi. Iz toga sledi da postoji potreba za neprekidnom revizijom podnošljivog nivoa, naročito kada razvoj, kako tehnologije tako i znanja, može voditi ekonomski ostvarivim poboljšanjima kako bi se postigao minimalni stepen rizika koji je u skladu sa upotrebom proizvoda, procesa ili usluge."

Faktori koje treba razmotriti kako bi se postigao podnošljivi rizik podrazumevaju sledeće:

- a) izbor opreme sa prirodno bezbednim dizajnom;
- b) razvoj prakse koja doprinosi smanjenju rizika;
- c) edukacija o riziku kao deo kampanje informisanja javnosti na problem SALW;
- d) pravilna i efikasna obuka;
- e) kontrolisanje i nadzor zvuka; i
- f) odgovarajuća zaštitna oprema za personal.

Sve veća društvena očekivanja povećavaju pritisak na organizacije da smanje rizik od razboljevanja, nesrećnih slučajeva i incidenata na radnom mestu. Ova očekivanja podrazumevaju vršenje pritiska radi obezbeđivanja jednakosti i uniformnosti tretmana za zaposlene bez ozbira na lokaciju radnog mesta. Međunarodna zajednica nije isključena iz pritiska ovog tipa za vreme izvođenja programa prikupljanja u okviru kontrole SALW.

5 Opasnosti od eksplozije

Postoji znatna opasnost od eksplozije kao potencijalna implikacija za bezbednost svake operacije prikupljanja u okviru kontrole SALW, počevši od fizičkog stanja municije do stepena znanja i obuke lokalnog stanovništva. Glavni aspekti problema se razmatraju u sledećim klauzulama.

5.1 Fizičko stanje municije i eksploziva

Lokalno stanovništvo verovatno neće posedovati neophodno stručno znanje da odredi uslove pod kojima je uskladištena vraćena municija dok je u njihovom posedu, da li je propala, ili u kakvom su stanju sistemi armiranja (naoružavanja). Međunarodni standardi za bezbedno skladištenje municije i eksploziva moraju nužno biti strogi. Oni obuhvataju aspekte kao što je tip i konstrukcija skladišta eksploziva (ESH), čuvanje uskladištene municije, tipovi municije koja se može zajedno skladištiti, mere protivpožarne zaštite i operativni standardi koje treba poštovati. Lokalno stanovništvo logično neće imati pristup ovim informacijama, i neće biti svesno opasnosti koje municija i eksplozivi predstavljaju ako nisu pravilno uskladišteni dok se nalaze kod njih. Ako municija nije pravilno uskladištena onda na nju mogu vršiti uticaj razni činioci kao što je vlaga i dnevni klimatski ciklus⁴. Ovo može znatno uticati na stabilnost municije i eksploziva do stepena gde pod izvesnim uslovima nije bezbedna za rukovanje.

⁴ Dnevni klimatski ciklus je izlaganje municije i eksploziva temperaturnim promenama usled smenjivanja dana i noći i godišnjih doba. U regionu SEESAC-a, na primer, municija i eksplozivi izloženi su dnevnom klimatskom ciklusu od -20°C do +40°C. U pustinjskim uslovima, ovo može preći 60°C.

5.2 Premeštanje municije i eksploziva

U cilju razvijanja tehničke stručnosti potrebne za procenu fizičkog stanja, stabilnosti i bezbednosti municije i eksploziva neophodna je specijalistička obuka iz oblasti eksploziva—poznavanja vrsta municije i principa bezbednosti eksploziva. Međunarodni standardi bezbednosti od eksploziva insistiraju na tome da bi trebalo proveriti da su sva municija i eksplozivi “bezbedni za prenos” pre nego što se odobri bilo koji vid prevoza. Ova mera predostrožnosti se često ignoriše, a u okviru jednog programa dobrovoljne predaje oružja već je postojala inicijativa da lokalno stanovništvo treba da donese municiju i eksplozive do mesta prikupljanja (WCP) bez obavljanja takvog pregleda ili izrade analize rizika.

Ovo stavlja organizaciju koja izvodi program prikupljanja u okviru kontrole SALW pred veliki izazov. U idealnim uslovima, stanovništvo bi trebalo da ima na raspolaganju sistem u kojem stručnjak za municiju može doputovati do ad hoc skladišta⁵ ili zone za prikupljanje kako bi obavio neophodnu procenu, ali neki put politička situacija može ovo učiniti nemogućim. Najgora mogućnost je da se ne da nikakav savet. Većina programa će zahtevati izradu jednostavnih bezbedonosnih kartica za upotrebu tokom odvijanja kampanje informisanja javnosti o problemu SALW.

5.3 Reagovanje u slučaju opasnosti od mine/UXO

Prošlo iskustvo je pokazalo da uvek postoji mogućnost da će civili rizikovati da pomere nagazne mine ili UXO i odnesu ih na mesta za prikupljanje lokalnih vlasti, a sve u cilju da otklone opasnost po svoje domove ili zemlju. I sama sugestija da ovakve aktivnosti “idu u korist” lokalne zajednice samo rasplamsava problem i ne sme se prenebregnuti. Stoga treba planirati odgovarajuću EOD reakciju u skladu sa RMDS 05.60.

5.4 Smernice bezbednosti

Nacionalni organi vlasti retko kad daju smernice civilnom stanovništvu za bezbedno ad hoc skladištenje i pomeranje municije i eksploziva. Njih stoga daje organizacija odgovorna za operacije prikupljanja oružja u okviru kontrole SALW. “Kartice bezbednosti” koje je preporučio SEESAC date su u Aneksu C.

Važno je da se razvije strategija opšte bezbednosti i kvaliteta za programe prikupljanja. Predloženi pristup može se pogledati u Aneksima D i E.

5.5 Zone opasnosti od eksplozije

Postoje međunarodni standardi koji definišu zone opasnosti od eksplozije koje treba ustanoviti za sve magacine eksploziva, i objasniti način na koji se one određuju. Iako pomažu kod smanjenja rizika, ovi standardi se retko kad sprovedu u zajednicama koje drže na skladištu oružje, municiju i eksplozive. Lokacije magacina lokalnih struktura su uvek u blizini lokalnih administrativnih centara i ostalih naseljenih oblasti, i obično niti imaju dozvolu za držanje municije i eksploziva, niti su obezbeđene. Municija i eksplozivi u rukama lokalnog stanovništva obično se sakriva među njihovim stvarima, i time predstavlja neprekidni rizik po ljudske živote.

6 Tehnički saveti

Složenost opasnosti koja leži u rukovanju nestabilnom municijom i eksplozivima znači da je pružanje zdravih saveta i preporuka neizbežno vrlo stručan zadatak. Vojne trupe koje podržavaju Ujedinjene Nacije ili operacije održanja mira na regionalnom nivou možda neće imati neophodni kapacitet za pružanje ovih saveta. Njihova stručnost ne mora nužno biti adekvatna za pružanje kompletne tehničke podrške operacijama kontrole SALW. Na primer, vojnik iz pešadije ili inženjer mogu imati solidno znanje o korišćenju i rukovanju oružjem i eksplozivima, ali će obično imati nedovoljnu obuku o pitanjima bezbednosti municije i eksploziva. Ovaj RMDS ima za cilj da utvrdi osnovne zahteve u smislu obuke i kvalifikacija za pružanje ovih kritičkih saveta. Preporučeni

⁵ Ad hoc skladište je lokacija gde je civilno stanovništvo sakrilo i pohranilo municiju.

delokrug nadležnosti (TOR) za tehničkog savetnika SALW programa navodi se u Aneksu F. Tehnički savetnik bi trebalo da ima kvalifikacije i iskustvo opisane u Aneksu G.

7 Planiranje i operacije prikupljanja

Faze tehničkog planiranja i operative za prikupljanje u okviru kontrole SALW treba da se izvode paralelno sa političkim i društveno-ekonomskim aktivnostima. Praktični uspeh neke peracije kontrole SALW biće još veći ako se usvoji princip integrisanog reagovanja od samog početka operacije.

7.1 Pred-operativne aktivnosti

One se svode na sledeće:

- a) Tehnički savetnik sa odgovarajućim kvalifikacijama (TA) treba da bude deo tima programa kontrole SALW još u fazi planiranja. (Videti klauzulu 6);
- b) detaljni opis nadležnosti (TOR), za svo tehničko osoblje, uključujući i lokalni personal podrške;
- c) detaljna analiza opasnosti izvodice se u sprezi sa formalnom procenom rizika programa;
- d) tehnički kapaciteti lokalnih organa vlasti i stanovništva moraju biti utvrđeni u cilju:
 - i) uspostavljanja nivoa podrške koju su sposobni da pruže programu; i
 - ii) određivanja nivoa obuke i razvoja neophodnog za uspostavljanje održivog kapaciteta lokalnih struktura u budućnosti.
- e) Kartice bezbednosti SEESAC-a moraju se pripremiti, prevesti, odštampati i izdati lokalnoj zajednici pre nego što započne prikupljanje ili program amnestije. Ove kartice bezbednosti mogu pružiti lokalnom stanovništvu tehnički savet na nižem nivou koji se može slediti bez specijalnog alata i opreme;
- f) mora se ustanoviti sistem vođenja evidencije i inspekcije za vraćeno oružje, municiju i eksplozive, (vidi RMDS 04.20);
- g) mora se oformiti kapacitet za brzo EOD reagovanje. Iskustvo je pokazalo da će ovaj kapacitet biti potreban tokom faze inicijalnog prikupljanja dok svi učesnici ne budu obučeni i ispraksirani u neophodnim procedurama. Na primer, tokom prvog meseca UNDP Gramsh pilot programa u Albaniji, izvedeno je preko sedamdeset procedura dovođenja u bezbedno stanje (RSP) na nesigurnim ili nestabilnim bezbednim sredstvima; i
- h) treba informisati nacionalne organe vlasti o razvoju nacionalnih stalnih operativnih procedura (SOPs) za brzo prikupljanje, skladištenje i transport naoružanja.

7.2 Registracija oružja

Kao prvi korak ka fazi fizičkog prikupljanja treba ustanoviti program registracije oružja. Takav program može dati kako međunarodnoj zajednici tako i lokalnim agencijama bezbednosti određene pokazatelje na skali problema. Prednost za lokalnu zajednicu u ovom periodu registracije, u sprezi sa odgovarajućom obukom i edukacijom na temu bezbednosti, jeste to da mogu svojim očima da se uvere da je započeo aktivan program, ali oni mogu zadržati svoje oružje dok ne budu imali više poverenja u to da je situacija bezbednosti dovoljno sigurna te da omogućava predaju oružja.

Još jednom, ako želimo da ovaj proces ima ikakvu težinu, moraju se poštovati principi bezbednosti, kontrole, transparentnosti, održivosti, mogućnosti kopiranja i zakonitosti. Proces registracije treba da izvodi zajedničkim naporima međunarodna zajednica, lokalne zakonodavne agencije (ako postoje) i predstavnici lokalne zajednice. Potrebno je razmotriti nacionalnu amnestiju i program prikupljanja SALW kao vid podrške procesu registracije. Takođe treba uvrstiti i spoljašnji monitoring od strane neke prihvatljive organizacije kao što je UN ili OEBS.

Registracija oružja je jednostavan proces a preciznost tog procesa zavisi isključivo od volje lokalne zajednice, i sistema za prikupljanje i izlaganje podataka koji se implementiraju. Sve što je potrebno su jednostavni obrasci i baze podataka.

Očigledan problem kod registracije oružja je potencijalna nevoljnost lokalnog stanovništva da pruže neophodne informacije. Mora se stvoriti ubeđenje da će proces registracije obuhvatiti sve grupacije i zajednice, i da neće voditi ka brzom oduzimanju oružja od strane snaga bezbednosti. Ako se ovo kojim slučajem desi, čitav kredibilitet procesa kontrole SALW će se izgubiti i program biti osuđen na propast. S druge strane, podsticaji se mogu pružiti onima koji sarađuju u procesu registracije kako bi ih ohrabрили u inicijalnoj fazi registracije oružja.

U fazi registracije oružja obezbeđeni su sledeći kapaciteti:

- a) uspostavljanje skale problema;
- b) smanjenje rizika da se oružje ilegalno koristi;
- c) povećanje transparentnosti;
- d) vršenje određenog stepena kontrole tokom faze prikupljanja;
- e) podrška u fazi planiranja i prikupljanja;
- f) obezbeđivanje osnovnih podataka indikativnih za jednu performansu; i
- g) povećanje potencijala za ograničenje ilegalnog transfera.

7.3 Aktivnosti fizičkog prikupljanja

Lokalni predstavnik, koji ima poverenje čitave zajednice, mora biti prisutan kao deo tima za prikupljanje na svakom mestu prikupljanja oružja (WCP). Dužnosti ovog lokalnog predstavnika obuhvataju povezivanje, prevođenje, mobilizaciju lokalnih resursa i aktivnosti vezane za lokalne medije. Slično tome, tehnički savetnik (TA) bi trebalo prisutan na svakom aktivnom WCP, (vidi 7.5 u nastavku).

Fizički plan WCP trebalo bi da bude u skladu sa predlogom datim u Aneksu H.

7.4 Aktivnosti informisanja javnosti po pitanju SALW

Profesionalna kampanja informisanja javnosti o problemu SALW izvodi se u okviru programa prikupljanja – kontrole SALW. Videti RMDS 06.10 do 06.30.

7.5 Bezbednost od eksplozije

Organizacija koja je odgovorna za implementaciju programa prikupljanja u okviru kontrole SALW mora potvrditi da on ispunjava "svoju dužnost brige" u smislu bezbednosti lokalnog civilnog stanovništva od eksplozije. Ovu "dužnost brige" treba da ispuni na sledeći način:

- a) razvijanjem, štampanjem i izdavanjem kartica bezbednosti SEESAC-a za pravovremenu distribuciju lokalnom stanovništvu u ciljnoj zoni; i
- b) postavljanjem tehničkog savetnika (TA), tamo gde je to moguće, na svakom mestu za prikupljanje oružja u cilju:
 - davanja saveta o bezbednosti od eksplozije za vreme prevoza;
 - potvrđivanja da su municija i eksplozivi "bezbedni za prenos";
 - izvođenja procedure dovođenja u bezbedno stanje (RSP) na nesigurnoj municiji. Ovo može podrazumevati rasklapanje na delove, za koji zadatak TA treba da budu posebno ovlašćeni i kvalifikovani;

- ❑ savetovanja o procedurama evidentiranja vraćenog oružja, municije i eksploziva radi ostavljanja tragova za naknadnu inspekciju;
- ❑ informisanja o "bezbednim" zonama tokom procesa prikupljanja; i
- ❑ pružanja tehničkih saveta kampanji informisanja javnosti o SALW.

7.6 Skladištenje nakon prikupljanja

Postoje ustanovljeni principi za bezbedno i sigurno skladištenje oružja, municije i eksploziva, o čemu će informacije pružiti TA. Sigurnost prikupljenog SALW je jedno od primarnih pitanja u političkom smislu. Međutim, mora se istovremeno razmatrati i bezbednost. Jedna neželjena eksplozija u magacinu koja prouzrokuje civilne žrtve imaće negativan uticaj na kredibilitet čitavog procesa. Dodatne informacije o ovom aspektu prikupljanja mogu se naći u RMDS 05.30 i 05.40. Skladištenje nakon prikupljanja mora se planirati pre početka faze prikupljanja.

8 Polja nadležnosti

8.1 Razvojni program Ujedinjenih Nacija (UNDP)

UNDP ima opštu funkciju da omogući, podržava i podstiče na efikasno vođenje programa kontrole SALW, neprekidnom revizijom RMDS u cilju razmatranja i eventualnog razvijanja normi i prakse kontrole SALW, kao i informisanjem relevantnih učesnika o bilo kakvim izmenama u međunarodnom zakonodavstvu i zahtevima.

UNDP bi trebalo da primeni RMDS na svoje programe, aktivnosti i ugovore po pitanju SALW intervencija, u regionu jugoistočne i istočne Evrope izuzev u slučaju da lokalna situacija isključuje njihovu efikasnu primenu. U takvim okolnostima, kada jedna ili više RMDS ne odgovaraju situaciji, UNDP će obezbediti alternativne specifikacije, uslove i smernice.

8.2 Regionalne organizacije

U nekim oblastima sveta, regionalne organizacije su dobile ovlašćenje od svojih država da koordiniraju i podržavaju programe za kontrolu SALW u okviru državnih nacionalnih granica, napr. SFOR u Bosni i Hercegovini.

U tim okolnostima regionalna organizacija bi trebalo da preuzme mnoge odgovornosti i ulogu nacionalne strukture nadležne za SALW, i mogla bi da funkcioniše i kao medijum za donacije. Odgovornosti i funkcije regionalnih organizacija za kontrolu SALW razlikuju se od jedne države do druge i mogu podlagati posebnim Memorandumima razumevanja ili sličnim sporazumima.

8.3 SEESAC

SEESAC pruža operativnu i tehničku podršku, i upravlja informacijama, u okviru resursa i na zahtev, svim programima SALW intervencija u regionu jugoistočne i istočne Evrope.

8.4 Nacionalna struktura nadležna za SALW

Nacionalna struktura nadležna za SALW ima funkciju osnivanja i održavanja nacionalne SALW komisije za izvođenje plana i operacija u domenu SALW intervencija. Ovi nacionalni propisi i procedure treba da budu u skladu sa smernicama dobijenim na osnovu RMDS, i drugih relevantnih nacionalnih i međunarodnih standarda, propisa i zahteva.

8.5 Organizacije za kontrolu SALW

NVO, komercijalna preduzeća i druge organizacije koje učestvuju u intervencijama za kontrolu SALW moraju učiniti sve napore da se povežu i sarađuju sa nacionalnom SALW komisijom u cilju poboljšanja efikasnosti, brzine i bezbednosti intervencija kontrole SALW. Ove SOP treba da se zasnivaju na odgovarajućim nacionalnim propisima, ili u njihovom odsustvu RMDS.

8.6 Nacionalne i regionalne zajednice

Odgovornost je nacionalnih i regionalnih zajednica da podržavaju nacionalnu SALW strukturu, kao i ostale regionalne i međunarodne strukture u njihovom donošenju i implementaciji mera za prikupljanje SALW.

Aneks A **(Normativni)** **Reference**

Normativni dokumenti koji slede sadrže odredbe koje, kroz reference u ovom tekstu, predstavljaju odredbe ovog dela standarda. Nijedna od ovih publikacija se ne odnosi na zastarele reference i njihove kasnije amandmane ili revizije. Bez obzira na to, strane u ugovoru zasnovanom na ovom delu standarda svakako bi trebalo da istraže mogućnost da primene najskorije izdanje normativnih dokumenata koji su naznačeni dalje u tekstu. Za važeće reference, važi najnovije izdanje normativnog dokumenta na koji se one oslanjaju. Članovi ISO i IEC redovno prave registre trenutno važećih ISO ili EN:

- a) ISO Vodič 51, Aspekti bezbednosti – Smernice za njihovo uključivanje u standarde;
- b) RMDS 01.20 - SALW evidentiranje;
- c) RMDS 05.30 – Skladištenje i bezbednost oružja;
- d) RMDS 05.40 - Skladištenje i bezbednost municije i eksploziva;
- e) RMDS 05.60 - EOD podrška programima SALW; i
- f) RMDS 06.10 – Razvoj i implementacija kampanja informisanja javnosti o problemu SALW.

Treba koristiti najnoviju verziju/izdanje ovih referenci. SEESAC poseduje primerke svih referenci korištenih u izradi ovog standarda. SEESAC takođe vodi evidenciju najnovijih verzija/izdanja RMDS standarda, vodiča i reference, i oni se mogu potražiti na veb-sajtu RMDS: <http://www.seesac.org/>. Nacionalne strukture nadležne za SALW, poslodavci i druga zainteresovana tela i organizacije bi trebalo da nabave ove primerke pre nego što započnu sa izvođenjem SALW programa.

Napomena: ISO Vodič 51 definiše pojmove 'rizik' i 'bezbednost' i pruža uputstva za njihovu upotrebu u ostalim ISO dokumentima. Definicije i procedure koje su date u Vodiču 51 koriste se u ovom i drugim standardima u seriji RMDS standarda i smernica.

Aneks B (Informativni) **Termini i definicije**

B.1.1 **demobilizacija**

proces tokom kojeg se oružane snage (vladine i/ili opozicione, ili frakcijske snage) bilo smanjuju, bilo potpuno raspuštaju, što predstavlja deo šire transformacije iz rata u mir".⁶

Napomena: Demobilizacija obično uključuje okupljanje, vraćanje u kasarne, razoružavanje, registrovanje, biografsku obradu, administriranje i otpuštanje nekadašnjih boraca, koji mogu primiti neki vid nadoknade kako bi bili ohrabreni da se vrate civilnom životu.

B.1.2 **dnevni klimatski ciklus**

izlaganje municije i eksploziva temperaturnim promenama kakve nastaju tokom smenjivanja dana i noći i smenjivanja godišnjih doba.

B.1.3 **eksplozivi**

supstanca ili mešavina supstanci koja pod spoljnim uticajem može brzo da oslobodi energiju u obliku gasova i toplote. [AAP-6]

B.1.4 **uklanjanje eksplozivnih ubojnih sredstava (EOD)**

Detekcija, identifikacija, procena, osiguravanje, pronalaženje i finalno odstranjivanje neeksploziviranih ubojnih sredstava. Deo ovoga može biti i osiguravanje i/ili uklanjanje one eksplozivne municije koja je postala opasna zbog oštećenja ili propadanja, kada je njeno uklanjanje izvan mogućnosti onih koji čija je to redovna dužnost.⁷

Napomena: Prisustvo municije i eksploziva, tokom operacija kontrole SALW, zahteva neizbežno i određeni stepen EOD odgovora. Nivo ovog odgovora zavisi od stanja u kome se municija nalazi, stepena njenog propadanja i načina rukovanja u lokalnoj zajednici.

B.1.5 **šteta**

fizička povreda ili narušavanje zdravlja ljudi, ili šteta naneta imovini ili okolini. [ISO Vodič 51: 1999(E)]

B.1.6 **štetan događaj**

slučaj u kojem **opasna situacija** dovodi do štete. [ISO Vodič 51: 1999(E)].

B.1.7 **opasnost**

potencijalni izvor **štete**. [ISO Vodič 51: 1999(E)]

B.1.8 **opasna situacija**

okolnost u kojoj su ljudi, imovina ili okolina izloženi jednoj ili većem broju **opasnosti**. [ISO Vodič 51: 1999(E)].

B.1.9 **razoružanje na mikro nivou**

⁶ Razoružavanje, demobilizacija i reintegracija bivših boraca u okruženju održavanja mira, UNDPKO, Decembar 1999.

⁷ Smernice Ujedinjenih nacija za uništavanje zaliha, Jun 2000.

prikupljanje, kontrola i uklanjanje malokalibarskog naoružanja, municije, eksploziva, lakog i teškog naoružanja od boraca, a takođe, često, i od civilne populacije. Njegov sastavni deo je i razvoj programa za odgovorno upravljanje oružjem i municijom.

B.1.10

nacionalni organi vlasti

vladina ministarstva, organizacije ili institucije u zemlji nadležne za propisivanje, upravljanje i koordinaciju **SALW** aktivnosti.

B.1.11

reintegracija

mere pomoći koje se pružaju bivšim borcima koje mogu da povećaju njihovu, i sposobnost njihovih porodica, da se ekonomski i socijalno reintegrišu u građansko društvo.⁸

Napomena: programi reintegracije mogu da se sastoje od novčane pomoći ili adekvatne nadoknade, kao i od zanatske obuke, aktivnosti koje donose prihod i učestvovanja u programima održivog razvoja. U nekim SALW programima UNDP-a, reintegracija može da obuhvati i pojedince koji vraćaju naoružanje.

B.1.12

procedura dovođenja u bezbedno stanje (RSP)

primena specijalnih alatki i metoda uklanjanja eksplozivnog naoružanja koje obezbeđuju prekid funkcija ili razdvajanje bitnih komponenti radi sprečavanja neprihvatljive detonacije.⁹

B.1.13

zaostali (rezidualni) rizik

U kontekstu SALW kontrole, ovaj termin se odnosi na rizik koji ostaje nakon primene svih razumnih napora kako bi se uklonili rizici koji su sastavni deo svih aktivnosti na prikupljanju, uklanjanju i upravljanju SALW zalihama. [izmenjeno iz ISO Vodiča 51:1999]

B.1.14

rizik

kombinacija verovatnoće pojavljivanja štetnog događaja i ozbiljnost izazvane **štete**. [ISO Guide 51: 1999(E)]

B.1.15

analiza rizika

slstematska upotreba raspoloživih informacija radi identifikacije **opasnosti** i procene **rizika**. [ISO Vodič 51: 1999(E)]

B.1.16

određivanje rizika

sveobuhvatni proces koji uključuje **analizu rizika** i **procenu rizika**. [ISO Vodič 51: 1999(E)]

B.1.17

procena rizika

proces zasnovan na **analizi rizika** koji utvrđuje da li je postignut **podnošljivi rizik**. [ISO Vodič 51: 1999(E)]

B.1.18

smanjivanje (redukcija) rizika

radnje koje se preduzimaju da bi se smanjila verovatnoća i/ili negativne posledice koje su povezane sa određenim događajem ili nizom događaja.

⁸Razoružanje, demobilizacija i reintegracija bivših boraca u okruženju mirovnih snaga, UNDPKO, Decembar 1999.

⁹ NATO definicija.

B.1.19

bezbedno za prenos

tehnička procena fizičkog stanja i stabilnosti naoružanja i eksploziva, koju daje kvalifikovani tehničar ili tehnički rukovodilac, pre bilo kakvog predloženog premeštanja.

Napomena: Ako municija i eksplozivi ne prođu pregled za bezbedan prenos, moraju biti uništeni na licu mesta, ili na najbližem mestu gde je to praktično izvodljivo, od strane kvalifikovanog EOD tima, koji radi pod kontrolom i prema savetima kvalifikovanog EOD tehničara ili tehničkog službenika koji je sproveo prvu kontrolu.

B.1.20

bezbednost

smanjivanje rizika na nivo koji se može tolerisati [ISO Vodič 51:1999(E)]

B.1.21

lako i malokalibarsko naoružanje (SALW)

Svo smrtonosno oružje koje može da nosi pojedinačni borac ili lako vozilo i koje ne zahteva ozbiljnu logističku podršku i održavanje.

Napomena: U opticaju je veći broj definicija pojma SALW i međunarodni konsenzus o «ispravnoj» definiciji tek treba da bude postignut. Gore navedena definicija će se koristiti za potrebe RMDS.

B.1.22

standard

standard je dokumentovani dogovor koji sadrži tehničke specifikacije ili druge precizne kriterijume, koje treba koristiti konzistentno, kao pravila, smernice ili definicije karaktteristika, da bi se osiguralo da materijali, proizvodi, procesi i usluge odgovaraju svojoj svrsi.

Napomena: Cilj RMDS je da poboljša bezbednost i efikasnost kontrole SALW podržavanjem poželjne procedure i prakse kako u glavnim štabovima, tako i na terenu. Da bi bili efikasni, standardi treba da budu merljivi, mogući, proverljivi i pogodni za definisanje.

B.1.23

podnošljivi rizik

rizik koji je u datom kontekstu prihvaćen na osnovu sadašnjih društvenih vrednosti. [ISO Vodič 51:1999 (E)]

B.1.24

neeksplozivna ubojna sredstva (UXO)

eksplozivna borbena tehnika koja je napunjena, aktivirana, ili na drugi način pripremljena za dejstvo i koja je izbačena, ispaljena, lansirana, ili postavljena na takav način da predstavlja opasnost po aktivnosti, instalacije, ljudstvo ili materijal i ostaje neeksplozivna namerno bilo zbog kvara ili iz bilo kojeg drugog razloga.¹⁰

B.1.25

mesto za prikupljanje oružja (WCP)

privremena ili polu-stalna lokacija postavljena u skladu sa principima sigurnosti za eksplozive i naoružanje, koja treba da služi kao centar za predaju lakog i malokalibarskog naoružanja (SALW) od strane civilnih lica.

¹⁰ NATO Definicija.

Aneks C (Informativni) SEESAC kartice bezbednosti

SEESAC

South Eastern Europe Clearinghouse for the Control of Small Arms and Light Weapons

SAFETY ADVICE

Weapons, ammunition and explosives are designed to kill. Therefore they are inherently dangerous to untrained people unless simple safety precautions are followed. This advice card contains simple safety precautions that if followed, will reduce the risk to human life during the Weapons Amnesty and Collection Programme.

WEAPONS

Do not ever point a weapon at anyone whether it is loaded or not. You must always assume that it is loaded until proven otherwise.

The Safety Catch or Lever is to be in the **SAFE** position.

Ensure that magazines are not fitted to weapons when they are handed over for safe storage.

Ensure that the weapons are **UNLOADED** with no ammunition in the breach of the weapon.

Should ammunition be stuck fast in the weapon the technical staff are to be informed immediately. The weapon is to be clearly marked as containing ammunition.

The weapon is to be shown as empty to the person responsible for accepting the weapon into safe storage.

The storage area is to be locked at all times to protect the stocks. The location of the storage area should not be advertised by signs or any other visible markings.

Janka Veselinovića 13, 11000 Beograd, Serbia and Montenegro Tel: (381 11) 444 29 02 Fax: (381 11) 454 351

SEESAC

South Eastern Europe Clearinghouse for the Control of Small Arms and Light Weapons

TEMPORARY STORAGE OF AMMUNITION IN EMERGENCY SITUATIONS

It is important that ammunition collected in emergency situations is handled and stored safely. This advice on the temporary storage of ammunition and explosives is designed to reduce the risk to the implementing organisation and the local community. In emergency situations many different types of ammunition may have to be stored, and a few basic guidelines should be applied to reduce the risk as far as is practically possible.

STORAGE BUILDINGS / ROOMS	AMMUNITION
<p>Storage buildings or rooms should be secure, dry, and without any electrical appliances or supply except for that of lighting. Stores should be in an isolated area without trees and overhead power cables.</p> <p>It is accepted that in certain circumstances all of those listed may not be achievable but the more of these points that can be achieved the better the storage situation. Some form of firefighting equipment should be close to the store site such as by the doors or the road to the store.</p> <p>The store should be able to be guarded and have lights around it at night.</p> <p>If weapons and ammunition are to be stored then they should be stored separately in different buildings or rooms. If this is not possible then they should be separated in different areas of the room preferably by a barrier of some kind such as sand bags or empty wooden boxes filled with dry sand.</p>	<p>Ammunition should be divided into four categories, which are based on the UN hazard Divisions.</p> <p>Category 1 Ammunition High Explosive (HE) Risk</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ High Capacity Shells (HE) ☐ Grenades (HE) ☐ Demolition Explosives ☐ Mortar Bombs (HE) ☐ Rocket Motors with Warhead ☐ Detonators of all types <p>Category 2 Ammunition Burning and Fragmentation Risk</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Semi Armour Piercing Shot ☐ Cartridge Cases with Propellant ☐ 20mm – 37mm He Shell / Rounds <p>Category 3 Ammunition Burning Only Risk</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Bagged Propellant Charges ☐ Loose Propellant ☐ Rocket Motor without Warhead ☐ Pyrotechnics <p>Category 4 Ammunition Little or no Hazard</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Small Arms Ammunition (<20mm)

Janka Veselinovića 13, 11000 Beograd, Serbia and Montenegro Tel: (381 11) 444 29 02 Fax: (381 11) 454 351

Aneks D (Informativni) Strategija generalne bezbednosti

SALW tim za prikupljanje usmeren je na to da postigne najviši nivo zdravstvene zaštite i bezbednosti na radu u cilju stvaranja i održavanja bezbednog i zdravog radnog okruženja za sve vreme odvijanja operacija.

U cilju ostvarivanja opšte bezbednosti za vreme SALW programa prikupljanja treba slediti nekoliko principa bezbednosti:

- ❑ **Donošenje odluka:** Pitanja sredine, zdravlja i bezbednosti su sastavni deo timskog odlučivanja. Celokupno strateško i operativno odlučivanje uzeće u obzir implikacije po životnu sredinu, zdravlje i bezbednost.
- ❑ **Poštovanje:** Tim će poštovati sve propise koji se tiču sredine, zdravlja i bezbednosti, a koji su primenljivi u zemlji. Biće uspostavljeni i implementirani programi koji se tiču sredine, zdravlja i bezbednosti. Isto tako, izvodice se kontrole radi procene koliko se poštuju zakoni i propisi kao i ovi principi.
- ❑ **Operativna praksa:** Tim će koristiti interne procedure i usvojiti praksu ili druge operativne smernice koje doprinose zaštiti sredine, kao i zdravlju i bezbednosti naših zaposlenih i široke javnosti.
- ❑ **Spremnost u hitnim slučajevima:** Tim će održavati procedure brzog reagovanja kako bi se mogućnost nesrećnih slučajeva svela na minimum, kao i da bi učvrstili, održali i obnavljali procedure za sprečavanje ovakvih događaja.
- ❑ **Smanjenje zagađenosti:** Tim će razvijati, održavati i obnavljati programe eksplozivnog otpada. Ovi programi se bave izvorom i prirodom nastalog otpada, i u onoj meri u kojoj je to tehnički i ekonomski izvodljivo, razvijaju metode za smanjenje količine otpada koji nastaje i svođenje na minimum njegovog uticaja na okolinu.
- ❑ **Očuvanje resursa:** Tim će učvrstiti, održavati i revidirati smernice za efikasnu proizvodnju i upotrebu energije i prirodnih resursa.
- ❑ **Zakonodavni/normativni razvoj:** Tim će učestvovati, prema potrebi, zajedno sa zakonodavnim i normativnim strukturama u kreiranju odgovornih zakona, propisa i standarda za očuvanje zajednice, radnog mesta i sredine.
- ❑ **Istraživanje i razvoj:** Tim će voditi i podržavati istraživanje i razvoj u cilju maksimalnog poboljšanja sredine, zdravlja i bezbednosti.
- ❑ **Komunikacija sa zaposlenima:** Tim će podsticati među svojim radnicima jedan individualni i kolektivni osećaj odgovornosti za očuvanje sredine i zaštitu zdravlja i bezbednosti ljudi.
- ❑ **Komunikacija sa javnošću:** Tim će informisati javnost o svojim obavezama i rezultatima po pitanju sredine, zdravlja i bezbednosti, i moraće usvojiti i reagovati na probleme na nivou zajednice.
- ❑ **Merenje performanse:** Tim će neprekidno razvijati i usavršavati metode za merenje kako tekućeg tako i budućeg uspešnog poštovanja principa vezanih za sredinu, zdravlje i bezbednost.
- ❑ **Upravljanje rizikom:** Tim će kontrolisati rizik implementacijom sistema za identifikaciju, procenu, monitoring i kontrolu opasnosti, kao i stalnom revizijom performanse.

Aneks E (Informativni) **Strategija kvaliteta**

*"Pričaj o onome što činiš, radi ono što govoriš, i to dokaži."*¹¹

U cilju obezbeđenja kontrole i transparentnosti za vreme programa prikupljanja SALW, neophodno je slediti sledeće opšte principe vezane za kvalitet:

- Jasno određivanje potreba i očekivanja lokalnih nacionalnih struktura i civilnog stanovništva.
- Siguran i neprekidan razvoj optimističkog ubeđenja usmerenog na kvalitet u timu za operacije kontrole SALW.
- Razvoj filozofije u okviru tima koja će podsticati i maksimalno zadovoljiti očekivanja lokalnih nacionalnih struktura i civilnog stanovništva.
- Neprekidna revizija potreba lokalnih nacionalnih struktura i civilnog stanovništva u pogledu performanse tima u cilju opažanja prilika za stalno usavršavanje.
- Usvajanje timskog pristupa aktivnostima usavršavanja kako bi se postigla dugoročna izvodljivost, transparentnost i održivost uvođenjem kvalitetnih operativnih praksi.

U cilju podrške ostvarenju ovih ciljeva, ova strategija mora voditi održanju sveobuhvatnog i praktičnog sistema kontrole kvaliteta, zasnovanog na totalno zadovoljenim potrebama lokalnih nacionalnih struktura i civilnog stanovništva, i neprekidnoj proceni i usavršavanju operativne prakse.

Primarni operativni ciljevi moraju se realizovati ličnim angažovanjem u izradi timske strategije i sistema upravljanja kvalitetom.

¹¹ Izvor: veb-sajt EOD Solutions Limited.

Aneks F (Informativni) **Tehnički svetnik – delokrug nadležnosti (TOR)**

Tehnički svetnik (TA) za program kontrole SALW odgovoran je prema menadžeru programa za sledeće:

- Pružanje nezavisnih tehničkih saveta o oružju, municiji i eksplozivima.
- Procena kvaliteta i stanja u kojem se nalazi vraćeno oružje, municija i eksplozivi.
- Uspostavljanje procedura za dovođenje u bezbedno stanje nestabilne municije i eksploziva, tamo gde postoji neposredan i direktan rizik za civilno stanovništvo ili tim za program povraćaja/ kontrole SALW /amnestije.
- Razvoj pisмениh procedura i instrukcija kako bi se obezbedilo da vladine organizacije i civilno stanovništvo skladište oružje, municiju i eksplozive na što je tehnički moguće bezbedniji način.
- Razvoj pisanih procedura i instrukcija kako bi se obezbedilo da vladine organizacije i civilno stanovništvo prevozi vraćeno oružje, municiju i eksplozive na što je (tehnički) moguće bezbedniji način.
- Povezivanje/kontakt osoba za program vraćanja/amnestije oružja.
- Nastavak razvoja svih pomoćnih kompjuterskih sistema za statističko prikupljanje, izveštavanje i analizu.
- Tehnički svetnik treba takođe da razvije planove kojima se obuhvata:
 - bezbednost tima.
 - bezbednost vraćenog oružja, municije i eksploziva.
 - sigurnost informacija
- Pružanje tehničkih informacija timu za kontrolu SALW kako bi rukovodstvo moglo donositi odgovarajuće odluke.

Aneks G (Informativni) **Tehnički savetnik – kvalifikacije i iskustvo**

1. Opšte informacije

Odgovarajući kandidat za tehničkog savetnika (TA) mora da ima specifično iskustvo i kvalifikacije, koje se navode u nastavku. Za ovu poziciju naročito su adekvatni bivši vojni kadrovi kvalifikovani za uklanjanje eksplozivnih ubojnih sredstava (EOD), eksplozivnu tehniku i tehnologiju vezanu za municiju, mada se mogu razmotriti i drugi kandidati sa neophodnim operativnim znanjem i kvalifikacijama.

2. Operativno iskustvo u EOD

Kandidat mora imati dugogodišnje operativno iskustvo na polju EOD da bi imao kredibilitet kod lokalnih nacionalnih organa vlasti.

3. Ostali zahtevi

Kandidat treba da je prošao detaljnu formalnu obuku i da je kvalifikovan i da ima iskustva u sledećem:

- Skladište municije (terensko i stalno).
- Pregled i popravka municije.
- Održavanje municije.
- Inspekcije komada municije.

Aneks H (Informativni) Šematski prikaz mesta za prikupljanje oružja (WCP)

